

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: L. O., zastoupené Mgr. Zbyňkem Stavinohou, advokátem se sídlem Brno, Joštova 4, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2004, čj. 36 Az 868/2003 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 9. 2003, čj. OAM-2636/VL-10-ZA04-2003. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím nebyl stěžovatelce podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) udělen azyl a současně bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“, neboť soud prvního stupně nesprávně posoudil právní otázku. Má za to, že krajský soud i žalovaný nesprávně zhodnotili její situaci, když dostatečně nevzali v úvahu skutečnost, že je v Mongolsku ohrožována člověkem, kterému dluží větší částku peněz. Důvodem jejího pobytu v České republice je skutečnost, že v Mongolsku není schopna vydělat dostatečné množství peněz, aby uspokojila své věřitele. V České republice má práci a má tedy reálnou šanci dluhy splatit; v opačném případě by jí ze strany věřitele hrozilo nebezpečí, před kterým ji nejsou státní orgány v zemi původu schopny ochránit, neboť policie v Mongolsku nefunguje příliš dobře. V Mongolsku je velice špatná sociální situace a velká nezaměstnanost; možnost, že by se stěžovatelce podařilo vydělat požadovanou částku v její vlasti, je tedy mizivá. Důkazy se podle sdělení stěžovatelky nacházejí ve správním spise žalovaného. Je přesvědčena o tom, že jsou u ní dány důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Navrhuje, aby napadené rozhodnutí soudu prvního stupně bylo zrušeno; současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Neshledal důvody ani k přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu stěžovatelka podala dne 4. 6. 2003 a pohovor k důvodům návrhu byl proveden dne 28. 8. 2003 v pobytovém středisku. V rámci návrhu a pohovoru stěžovatelka uvedla, že důvodem návrhu na zahájení řízení o udělení azylu jsou pouze ekonomické důvody. Do České republiky jezdila už od roku 1992 a to vždy pouze za práci; poslední 4 roky v České republice podnikala s kamarádkou. Chtěla by legalizovat pobyt v České republice a žádá o azyl, protože nyní již nemá peníze na svou obživu. Uvedla, že v Mongolsku neměla problémy s policií či se státními úřady a nikdy nebyla trestně stíhána. V protokolu výslovně potvrdila, že uvedla všechny důvody, které ji vedly k odchodu ze země původu a o které opírá svůj návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 16. 9. 2003, čj. OAM-2636/VL-10-ZA04-2003 stěžovatelce azyl neudělil z důvodu nesplnění podmínek ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu.

Uvádí-li stěžovatelka potíže se soukromými osobami, jež jí v Mongolsku vyhrožují, je nutno odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003¹, vyslovil, že *žádost o azyl, jejíž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve vyhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.* Příklad stěžovatelky je obdobný a vzhledem k tomu, že hrozba pronásledování (v obecném smyslu slova) ze strany soukromých osob, byla v dané věci jediným stěžovatelčíným argumentem pro tvrzené pronásledování, přisvědčuje Nejvyšší správní soud krajskému soudu i žalovanému, že tento stav skutečně nelze považovat za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, zvláště když se stěžovatelka ani nepokusila domoci svých práv v domovském státě. Pouhá domněnka stěžovatelky, že by jí státní orgány stejně nepomohly, není dostačující pro závěr, že by příslušné státní orgány zůstaly skutečně nečinné. Ustanovení § 12 zákona o azylu umožňuje udělit azyl cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Tyto důvody u stěžovatelky naplněny nejsou a Krajský soud v Brně se v napadeném rozsudku řádně s právním posouzením vypořádal.

Stejně tak nedůvodná je námitka týkající se neudělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Smysl institutu humanitárního azylu podle citovaného

¹ <http://www.nssoud.cz/anonymous.php?=4472>

ustanovení spočívá v možnosti správního orgánu udělit azyl i v situacích, kdy není naplněn žádný z taxativně uvedených důvodů v ustanovení § 12 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neudělit. Správní orgán tak může podle ustanovení § 14 zákona o azylu rozhodnout za použití správního uvážení o udělení azylu z humanitárních důvodů nejen v případech, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou), ale i v případech, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Udělení tzv. humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je pak věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na jeho udělení není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu tak nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli; to je v pravomoci správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem a nedopustil se správní libovůle. V daném případě stěžovatelka o udělení azylu z humanitárního důvodu nepožádala a správní orgán tuto možnost proto vážil jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu. Výsledek posouzení pak vyjádřil v odůvodnění svého rozhodnutí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu není rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, a ani jinak nelze žalovanému ani krajskému soudu cokoli vytknout, neboť i v tomto případě byl jejich postup v souladu se zákonem. Důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Za této situace Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému pak nad rámec běžných výdajů náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu

